

Forssan ammatti-instituutti | Faktia Oy
LOUNAIS-HÄMEEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

---

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä

1.2.2019

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa	3
3. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt.....	4
4. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä.....	4
4.1 Kurinpitoa koskeva menettelytapa yleisesti Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä.....	5
4.2 Opiskelijan ja huoltajan lakisääteinen kuuleminen.....	5
5. Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä	6
6. Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille	6
7. Menettelytavat suunnitelman seuraamista sekä toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten	7
Liite 1: Yksilöidyt toimenpiteet	8

1. Johdanto

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:ssä säädetään opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteuttamista. Lisäksi koulutuksen järjestäjän tulee laatia suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallitus on antanut määräyksen OPH-286-2018 kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista annettavan suunnitelman laadinnasta.

Suunnitelman tavoitteena on turvata oppimisympäristöjen työrauha, sisäinen järjestys, opiskelun esteetön sujuminen sekä oppilaitoksen turvallisuus ja viihtyisyys. Suunnitelmalla pyritään varmistamaan toimintaperiaatteiden yhdenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus kurinpitokeinojen käyttämisessä sekä sitouttamaan eri osapuolet sovittuihin toimintatapoihin.

<p>Kurinpitokeinoja käytettäessä noudatetaan hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita (yhdenvertaisuus, tarkoituksenmukaisuus, puolueettomuus, suhteellisuus ja luottamuksensuoja). Kurinpitokeinojen käyttö perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista määrätään tekijästä riippumatta samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä.</p>

Tämä suunnitelma on laadittu yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Se on käsitelty kuntayhtymän johtoryhmässä, yhteistoimintaryhmässä ja opiskelijakunnan hallituksessa ja hyväksytty Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän hallituksessa.

2. Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

Yhteistyötä tehdään eri viranomaistahojen kanssa kurinpitokeinojen käyttämiseen ja niihin liittyviin menettelytapoihin liittyvissä asioissa. Yhteistyö on tiivistä Kanta-Hämeen pelastuslaitoksen sekä Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymälle nimetyn koulupoliisin kanssa. Yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon edustajien kanssa tehdään opiskeluhuollon palveluiden kautta. Oppilaitoksella toimii Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymän järjestämänä terveydenhoitaja, psykologi, kuraattori ja lääkäri.

Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään kuuluu opiskeluterveydenhuollon toimijoiden lisäksi oppilaitoksen edustajina opiskelijapalveluiden päällikkö, opinto-ohjaaja ja erityisopettajia. Lisäksi ryhmässä on erikseen nimettyinä opiskelijoiden ja opettajien edustaja

Yhteistyötä opiskelijoiden huoltajien tai nimettyjen muiden henkilöiden kanssa tehdään tilanteen niin vaatiessa. Tarpeen mukaan opiskelijan huoltajille kerrotaan opintojen tavoitteista, oppilaitoksen toimintakulttuurista, järjestyssäännöistä ja muista ohjeista tai suunnitelmista sekä opiskelijan

hyvinvointiin ja opintoihin liittyvistä asioista. Kurinpitotilanteessa alaikäisen opiskelijan huoltajalle tiedotetaan tapahtuneesta tai kutsutaan mukaan kuulemistilaisuuteen.

3. Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämismenettelyt, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

Jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) sekä turvalliseen oppimiseen. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssäännöt ja muut ohjeistukset edistävät opiskeluympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssääntöjä noudatetaan oppilaitoksen hallinnassa olevissa rakennuksissa ja alueilla. Järjestyssäännöt ovat voimassa kaikessa työjärjestyksen mukaisessa opiskelussa ja oppilaitoksen järjestämissä tilaisuuksissa muunakin aikana. Työpaikalla tapahtuvan opiskelun aikana noudatetaan lisäksi työpaikan sääntöjä sekä työpaikalla tapahtuvasta opiskelusta erikseen annettuja ohjeita. Opiskelija-asuntolassa noudatetaan omia järjestyssääntöjä. Toimipistekohtaisia liitteitä noudatetaan lisäksi asianomaisessa toimipisteessä.

Suunnitelman liitteenä olevaan taulukkoon (Liite 1) on kirjattu ammatillisen koulutuksen lainsäädännön tai järjestyssääntöjen vastaiset teot ja laiminlyönnit, niistä seuraavat toimenpiteet, kussakin toimenpiteessä päättävä taho, tilanteen selvittäminen ja kuuleminen, kirjaamista/päätöksentekoa koskevat menettelytavat, toimenpiteistä ilmoittaminen sekä muutoksenhaku. Kurinpitotoimista vastaa joko opettaja, vastuuoopettaja, koulutuslavastaava, koulutuspäällikkö tai muu esimies taikka rehtori.

Kurinpitoa käsitellään Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän järjestyssäännöissä, 12§. Opiskelijan rikkoessa oppilaitoksen järjestyssääntöjä, voidaan keskustelun/kuulemisen jälkeen antaa kirjallinen huomautus, kirjallinen varoitus tai erottaa opiskelija määräajaksi.

4. Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä

Kurinpitokeinojen käyttämisen yleisiä oikeusturvaperiaatteita ohjaavat Suomen perustuslaissa (731/1999) ja hallintolaissa (434/2003) säädetyt hallinnon oikeusperiaatteet:

- Yhdenvertaisuusperiaate velvoittaa opiskelijoiden tasapuoliseen kohteluun, johdonmukaisuuteen ja syrjimättömyyteen.
- Tarkoitussidonnaisuuden periaatteen mukaan kurinpitokeinoja voi käyttää ainoastaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin.
- Objektiveettiperiaate edellyttää, että rankaiseminen perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin.
- Suhteellisuusperiaatteen mukaan kurinpitotoimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden ja ankaruudeltaan oikeassa suhteessa perusteena olevan teon moitittavuuteen nähden.
- Luottamussuojaperiaate on ennen muuta yksilön suoja julkista valtaa vastaan ja antaa yksityiselle oikeuden luottaa viranomaisen toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen.

4.1 Kurinpitoa koskeva menettelytapa yleisesti Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymässä

Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta, opiskelijan asuntolasta erottamista ja kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitorangeistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa. Muista 85 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Ennen opiskeluoikeuden peruuttamista koskevan päätöksen tekemistä on hankittava asiaa koskeva tarpeellinen asiantuntija- ja muu selvitys sekä varattava opiskelijalle ja hänen huoltajalleen tilaisuus tulla kuulluksi.

Kurinpitorangeistuksista, opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja opiskeluoikeuden pidättämisestä tulee antaa kirjallinen päätös ja lain 85 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata. Kirjaamista käsitellään tarkemmin liitteessä.

Samalla kun opiskeluoikeuden peruuttamisesta, määräaikaisesta erottamisesta, asuntolasta erottamisesta tai opiskeluoikeuden pidättämisestä päätetään, on päätettävä päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta.

Kurinpito kuuluu kaikille henkilöstön jäsenille. Erityisesti kurinpitotehtäviä on opettajilla, vastuupettajilla, ohjaajilla, koulutus-alavastaavilla ja koulutuspäälliköillä. Kirjallisen varoituksen antaminen ja määräaikainen erottaminen kuuluvat ainoastaan rehtorin toimivaltaan. Sen lisäksi opiskeluoikeutta ja kurinpitoasioita käsittelee oppilaitoksen monijäseninen toimielin, opiskelijan oikeusturvatoimikunta. Toimikunnalle kuuluu L 531/2017 ja VNA 673/2017 mukainen opiskeluoikeuden peruuttaminen ja palauttaminen, määräaikainen erottaminen (yli kolmen kuukauden osalta), asuntolasta erottaminen (yli kolmen kuukauden osalta) sekä opiskeluoikeuden pidättäminen. Opiskelijan oikeusturvatoimikunnan toimintaa ohjaa oma ohje.

Sinä aikana, jolloin opiskelijaa vastaan on syyte vireillä yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan saa samaan aikaan aloittaa tai jatkaa kurinpitomenettelyä. Jos tuomioistuin on vapauttanut opiskelijan syytteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syystä, paitsi jos kyseessä on teko, joka ei ole rikos, mutta siitä voidaan kuitenkin rangaista kurinpidollisesti. Jos tuomioistuin on tuominnut opiskelijan rangaistukseen, ei hänelle saa samasta syystä määrätä kurinpitorangeistusta. Opiskelija saadaan kuitenkin erottaa määräajaksi, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua.

4.2 Opiskelijan ja huoltajan lakisääteinen kuuleminen

Kuuleminen järjestetään tapauskohtaisesti. Kuulemiseen voidaan kutsua henkilökohtaisesti, puhelimitse, sähköpostitse tai kirjeitse. Riippuen tilanteen vakavuudesta kuuleminen voi tapahtua samana päivänä tai muutaman päivän kuluessa tapahtuneesta. Joka tapauksessa kuulemistilaisuus pyritään järjestämään niin nopeasti kuin mahdollista osapuolten aikataulujen mahdollistamissa

kohtuullisissa rajoissa. Mikäli opiskelijalle annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi ja hän ei osallistu tilaisuuteen siitä etukäteen sopimatta, se ei estä asian käsittelyä.

Kuulemistilaisuudessa käsitellään mahdolliseen kurinpitovirangaistukseen syynä oleva teko tai laiminlyönti. Tilaisuudessa on läsnä opiskelija ja hänen huoltajansa, opiskelijan vastuuopettaja sekä kuraattori. Vastuuopettajan tilalla tai hänen kanssaan voi olla myös koulutuslavastaava tai koulutuspäällikkö. Mikäli asia on erityisen vakava tai voi johtaa kirjalliseen varoitukseen tai määräaikaan erottamiseen, kuulemiseen osallistuu myös rehtori.

Kuulemistilaisuuden tarkoituksena on kuulla opiskelijan kanta asiaan ja sopia jatkotoimenpiteistä. Kuulemistilaisuudessa sovitaan, kuinka opiskelija jatkossa kehittää toimintaansa parempaan suuntaan. Voi myös käydä niin, että kuulemistilaisuudessa todetaan, että opiskelijaa koskeva moite on jostakin syystä aiheeton ja asia todetaan loppuun käsitellyksi. Kuulemistilaisuudessa sovittuja jatkotoimenpiteitä seurataan lähinnä vastuuopettajan toimesta. Mikäli opiskelija ei noudata kuulemistilaisuudessa sovittuja toimintatapoja, uutta kuulemistilaisuutta ei enää samasta asiasta järjestetä vaan mahdolliset kurinpitokeinot otetaan käyttöön.

Kuulemistilaisuudesta kirjoitetaan muistio wilmaan. Mikäli päädytään kirjallisen varoitukseen, määräaikaan erottamiseen tai eronneeksi katsomiseen, asiasta laaditaan viranhaltijapäätös ja se tallennetaan opintotoimistossa opiskelijan tietoihin. Päätös annetaan tiedoksi opiskelijalle ja huoltajalle muutoksenhakuohjeineen.

5. Henkilökunnan perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista sijaitsee oppilaitoksen tiedonhallintajärjestelmä IMS:ssä sekä nettisivuilla. Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän henkilökunta perehtyy tähän suunnitelmaan henkilökohtaisesti sekä esimiehen johdolla. Osaamisen ja suunnitelman eri käytänteiden ymmärtämisen varmistamiseksi jokaisella on mahdollisuus kysyä asiaan liittyviä yksityiskohtia esimiehiltään. Uusien henkilöiden kohdalla perehdyttäminen ja osaamisen varmistaminen ovat osa työtehtäviin perehtymistä ja työnantajan perehdyttämisprosessia.

6. Suunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille

Opiskeluhuollon suunnitelmat sekä järjestyssäännöt perehdytetään aloittaville opiskelijoille orientaatiojaksoilla ja niistä kerrotaan myös kotiväenilloissa huoltajille. Suunnitelmia päivitetään opiskelijoilta tulleiden palautteiden pohjalta. Opiskelijakunnan hallitus voi ottaa kantaa suunnitelmiin opiskelijoiden näkökulmasta.

Järjestyssäännöt ja opiskeluhuollon suunnitelmat ovat opiskelijoiden ja huoltajien nähtävänä wilmassa.

7. Menettelytavat suunnitelman seuraamista sekä toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten

Suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan säännöllisesti osana Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän opiskelijahuoltoa. Seurattavia asioita ovat toimenpiteiden kokonaismäärä sekä rikkeiden toistuvuus ja syyt. Seurannassa kiinnitetään huomiota esimerkiksi siihen, kuinka paljon on tehty kurinpitotoimia ja mistä syistä niitä on tehty. Lisäksi pyritään seuraamaan toimenpiteiden vaikuttavuutta eli riittääkö yksi kurinpidollinen keino ongelman ratkaisemiseksi ja rikkeen toistuvuuden ennaltaehkäisyksi.

Seurantatietoja käsitellään Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymän yhteisöllisen opiskeluhuollon työryhmässä ja tarvittaessa johtoryhmässä.

Liite 1: Yksilöidyt toimenpiteet

Rike tai laiminlyönti	Toimenpide	Vastuuhenkilö / työnjako	Kuulemis- ja kirjaamismenettely
Opiskelija ei osallistu HOKS:n mukaiseen opetukseen siitä etukäteen sopimatta.	<p>Laki 94§:</p> <p>Opiskelijan tulee osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisesti opetukseen sekä näyttöihin ja muuhun osaamisen osoittamiseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä. Työvoimakoulutuksessa sovelletaan lisäksi, mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 luvun 4 §:n 2 momentissa säädetään opiskelijan osallistumisesta opetukseen ja opintojen etenemisestä (HUOM: TE-toimiston vastuu työvoimakoulutuksen opiskelijoista).</p> <p>Opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti.</p> <p>→</p> <p>Edetään järjestyssääntöjen kurinpitopykälän mukaisesti: suullinen huomautus, kirjallinen huomautus, kirjallinen varoitus, eronneeksi katsominen (12§).</p> <p>Opiskelija katsotaan eronneeksi, jos on ilmeistä, ettei hänen tarkoituksenaan ole osallistua henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaiseen opetukseen ja näyttöihin tai muuhun osaamisen osoittamiseen eikä hän ole esittänyt poissaololleen perusteltua syytä tai hän ei ole suorittanut valmentavaa koulutusta 11§:ssä säädetystä ajassa. Koulutuksen järjestäjän on tehtävä asiassa päätös, jossa opiskelija katsotaan eronneeksi.</p>	<p>Opettajan tulee kirjata sekä poissaolot että myöhästymiset wilmaan. Vastuuopettajan tulee seurata säännöllisesti opiskelijan poissaoloja. Jos opiskelija on poissa kolme päivää ilmoittamatta, vastuuopettajan tulee viimeistään olla yhteydessä opiskelijaan ja huoltajaan, selvittää poissaolon syy ja kertoa järjestyssäännöistä ja opiskeluvaihtoista.</p> <p>Mikäli selvittämättömiä poissaoloja alkaa kertyä, tulee vastuuopettajan keskustella asiasta opiskelijan kanssa. Ennen 30 tunnin rajan täyttymistä tulee asiasta olla yhteydessä alaikäisen opiskelijan kohdalla myös huoltajaan.</p> <p>Kun 30 tuntia luvattomia poissaoloja ylittyy, vastuuopettaja antaa opiskelijalle kirjallisen huomautuksen, jonka vastuuopettaja kirjaa wilmaan. Mikäli opiskelijalla on yli 30 tuntia selvittämättömiä poissaoloja, hän ei voi siirtyä työpaikalla tapahtuvaan oppimiseen ennen kuin vastuuopettaja ja koulutuslavastaava ovat sopineet, kuinka poissaolojen kanssa toimitaan ja työelämäosaaminen varmistetaan. Mikäli poissaolot edelleen jatkuvat, seurauksena voi olla kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen tai eronneeksi katsominen.</p> <p>Vastuuopettajan tulee informoida koulutuslavastaavaa, koulutuspäällikköä ja opiskeluhuoltoa hyvissä ajoin, mikäli opiskelijan poissaolot alkavat kertyä.</p>	<p>Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle on yksilöitävä kurinpitovaroitukseen syytä oleva teko tai laiminlyönti, hankittava tarpeellinen selvitys sekä varattava opiskelijalle tilaisuus tulla kuulluksi. Ennen opiskelijan erottamista oppilaitoksesta tai opiskelija-asuntolasta on kuultava myös opiskelijan huoltajaa.</p> <p>Kuulemistilaisuudessa paikalla ovat vastuuopettaja ja/tai koulutuslavastaava, kuraattori sekä huoltaja. Koulutuspäällikkö tekee kirjallisen päätöksen, mikäli opiskelija katsotaan eronneeksi.</p> <p>Mikäli päädytään kirjalliseen varoitukseen tai määräaikaiseen erottamiseen, niistä vastaa rehtori.</p> <p>Viranhaltijapäätös toimitetaan opintotoimistoon ja tiedotetaan huoltajaa sekä muita asiaankuuluvia tahoja.</p>

	<p>97§: Opiskelija katsotaan eronneeksi myös silloin, kun hän itse ilmoittaa koulutuksen järjestäjälle kirjallisesti eroamisestaan. Tällöin opiskelija katsotaan eronneeksi siitä päivästä lukien, kun ilmoitus saapuu koulutuksen järjestäjälle.</p> <p>Kun opiskelija itse ilmoittaa eroamisesta, se ei edellytä hallintopäätöstä koulutuksen järjestäjältä. Lain vaatimuksen kirjallisesta ilmoittamisesta täyttää sellainen sähköinen ilmoitus, jonka koulutuksen järjestäjä voi tallentaa ja arkistoida. (OPH)</p> <p>Mikäli opiskelija eroaa opinnoista ilman jatkosuunnitelmaa, tehdään ilmoitus asuinkunnan etsivään nuorisotyöhön (alle 29-vuotiaat). Alaikäisistä ilman jatkosuunnitelmaa eroavista tehdään lisäksi lastensuojeluilmoitus.</p>		Opiskelijan oma kirjallinen ilmoitus tallennetaan wilmaan. Alaikäisen opiskelijan osalta huoltaja laatii eroilmoituksen.
Opiskelija häiritsee opetusta.	Opiskelija poistetaan luokasta tai opetustilasta oppitunnin jäljellä olevaksi ajaksi. Opiskelijan tulee odottaa seuraavan oppitunnin alkua opetustilojen välittömässä läheisyydessä aiheuttamatta enempää häiriötä.	Opetustuntia pitävä opettaja	Opettaja kirjaa tapahtuman wilmaan ja tiedottaa tarvittaessa vastuuoettajaa.
Opiskelija häiritsee oppilaitoksen järjestämää tilaisuutta	Opiskelija poistetaan oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta. Järjestyssäännöt ovat voimassa oppilaitoksen järjestämissä tapahtumissa tai opetukseen kuuluvissa tilaisuuksissa myös muualla kuin oppilaitoksen alueella.	Opettaja, koulutuspäällikkö tai rehtori	Asia kirjattava Wilmaan. Asia ilmoitettava vastuuoettajalle, huoltajalle ja kuraattorille.
Opiskelija rikkoo oppilaitoksen järjestyssääntöjä.	Suullinen huomautus	Henkilökunnan jäsen, joka huomaa tilanteen. Asia ilmoitetaan tarvittaessa suullisesti vastuuoettajalle.	Suullinen huomautus kirjataan wilmaan oppitunnin kohdalle tiedoksi. Useista toistuvista opiskelijan järjestyssääntörikkomuksista, joista on

			annettu suullinen huomautus, annetaan seurauksena kirjallinen huomautus, joka kirjataan wilmaan. Kirjalliseen huomautukseen on oma lomake wilmassa.
Opiskelija rikkoo toistuvasti järjestyssääntöjä.	Kirjallinen huomautus	Vastuuopettaja, koulutuslavastaava tai koulutuspäällikkö	Vastuuopettaja laatii kirjallisen huomautuksen wilmaan, tiedotetaan myös huoltajaa. Opiskelijalle kerrotaan, että järjestyssääntöjen edelleen rikkominen voi johtaa kirjalliseen varoitukseen.
Opiskelija kiusaa toista opiskelijaa tai henkilökunnan jäsentä.	Eri osapuolien ja tarvittaessa myös huoltajien kanssa keskustellaan tapahtuneesta. Tarvittaessa tehdään opiskelujärjestelyjä. (Ks. Opiskeluhoitosuunnitelma)	Opettajan, ohjaajan tai henkilökuntaan kuuluvan tulee puuttua välittömästi kiusaamiseen. Mikäli kiusaaminen on erityisen vakavaa tai siihen liittyy useita henkilöitä, järjestetään kuulemis-/keskustelutilaisuus asioiden selvittämiseksi, johon kutsutaan paikalle tarvittavia asiantuntijatahoja (kuten Ankkuri-tiimi). Tilanteen kehittymistä tulee seurata tarkasti. Mikäli tilanne ei rauhoitu, voidaan edetä kirjallisen varoituksen antamisella, jonka antaa rehtori.	Asia ilmoitettava vastuuopettajalle, alaikäisen opiskelijan huoltajalle ja kuraattorille. Mikäli annetaan suullinen tai kirjallinen huomautus, kirjataan wilmaan. Suullisen huomautuksen kirjaa opettaja oppitunnin kohdalle, kirjallisen huomautuksen kirjaa vastuuopettaja omaan lomakkeeseen wilmaan. Kirjallinen varoituksen antamista edeltää kuulemismenettely. Ennen kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle yksilöidään kurinpitorangeistuksen synnä oleva teko tai laiminlyönti. Hankitaan tarpeellinen selvitys ja kuullaan opiskelijaa. Kuulemistilaisuudessa paikalla ovat vastuuopettaja ja/tai koulutuslavastaava, kuraattori sekä huoltaja. Rehtori tekee kirjallisen päätöksen. Kirjallinen varoitus toimitetaan opintotoimistoon ja tiedotetaan huoltajaa ja muita osapuolia.
Opiskelija häiritsee opetusta toistuvasti tai vakavasti, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai rikkoo tahallaan oppilaitoksen omaisuutta.	Kirjallinen varoitus Tarvittaessa rikosilmoitus. Opiskelijan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).	Rehtori	Opiskelijaa ja alaikäisen huoltajaa kuultava. Kuulemistilaisuudessa paikalla ovat vastuuopettaja ja/tai koulutuslavastaava sekä kuraattori. Rehtori tekee kirjallisen päätöksen. Päätös annettava tiedoksi huoltajalle (93 §), ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun ja/tai poliisille.

			Opiskelijalle kerrotaan, että järjestyssääntöjen edelleen rikkominen voi johtaa määräaikaiseen erottamiseen.
Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti ja uhkaavasti vaarantaen muiden turvallisuuden tai vaikeuttaen opetusta kohtuuttomasti	<p>Rehtorilla, esimiehellä ja opettajalla on oikeus poistaa luokahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulutuksen järjestäjän tilaisuudesta opiskelija, joka ei noudata 85 §:ssä tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon 85 §:n 4 momentissa tarkoitettua opetukseen osallistumisen epäämisestä.</p> <p>Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia opiskelijan poistamiseksi tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.</p> <p>Rehtori, esimies ja opettaja voivat toimia yhdessä tai erikseen. Opiskelijan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle.</p> <p>Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.</p>	<p>Opettaja, esimies, rehtori</p> <p>Jatkotoimenpiteenä: Opiskelijalta evätään osallistuminen opetukseen jäljellä olevan tai enintään kolmen työpäivän ajaksi. Eväämisestä päätöksen tekee rehtori.</p>	Opiskelijaa on kuultava ennen kirjallista päätöstä opetukseen osallistumisen epäämistä. Asia kirjattava wilmaan. Opetukseen osallistumisen epäämisestä on rehtorin tehtävä kirjallinen päätös. Asiasta on ilmoitettava vastuopettajalle, huoltajalle ja kuraattorille sekä työsuojelupäällikölle.
Mikäli on ilmeistä, että opiskelijalla on hallussaan esineitä tai aineita, joilla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta ja opiskelija kieltäytyy pyynnöstä huolimatta niitä luovuttamaan tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.	Opiskelijalta voidaan ottaa haltuun ja tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat, opiskelijan hallinnassa olevat säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa.	Vastuopettaja, koulutuslavastaava tai koulutuspäällikkö (tarkastuksen tekee aina kaksi oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvaa). Tarkastuksen jälkeen vastuopettaja, koulutuslavastaava tai koulutuspäällikkö kirjoittavat asiasta lyhyen	Opiskelijalle tulee ilmoittaa ennen tarkastusta tarkastuksen syy. Rehtori kirjaa tapahtuman ja toimittaa sen tiedoksi oppilaitoksen johtoryhmälle.

	<p>Tarkastettavan ja tarkastajan tulee olla samaa sukupuolta. Opiskelijalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva. Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilöstöön kuuluva, jos tämä on saapuvilla. Edellä 3 momentissa säädetystä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.</p> <p>Rehtorilla, esimiehellä tai opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa opiskelijalta 80 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine.</p> <p>Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla, esimiehellä tai opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Edellä tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.</p>	<p>raportin (mitä, miksi, milloin, kenelle) ja lähettävät sen rehtorille tiedoksi.</p>	<p>Opettajan, esimiehen tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle. Opiskelijan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Haltuun ottamisesta ja tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan huoltajille mahdollisimman pian.</p> <p>Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.</p>
--	---	--	---

Haltuun ottamisen ja tarkastamisen yleiset periaatteet:

Edellä 89 ja 90 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja opiskelijan tarkastamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen (laki 92§):

Edellä 89 §:ssä tarkoitetut opiskelijalta haltuun otetut esineet tai aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi. Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa huostaanottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan

	<p>todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.</p>		
<p>Opiskelijan epäillään olevan päihtyneenä oppimistilanteessa.</p>	<p>Opiskelija saatetaan terveydenhuoltoon asian toteamiseksi. Alaikäisen opiskelijan huoltajalle tiedotetaan toimenpiteestä. Mikäli on hyvin ilmeistä, että opiskelija on päihtynyt, asia voidaan todeta ilman puhallutusta kahden henkilökuntaan kuuluvan toimesta. Opiskelijalta evätään turvallisuussyistä osallistuminen opetukseen jäljellä olevan tai enintään kolmen työpäivän ajaksi. Eväämisestä päätöksen tekee rehtori.</p>	<p>Opetustuntia pitävä opettaja tai ohjaaja, tarvittaessa henkilökunnan muu jäsen.</p>	<p>Mikäli opiskelija todetaan päihtyneeksi terveydenhuollossa, hänelle annetaan kirjallinen varoitus rehtorin toimesta. Kirjallinen varoitus annetaan tiedoksi huoltajalle. Opiskelijalle kerrotaan, että mikäli tapaus toistuu, hänet voidaan erottaa määrääjäksi opinnoista. Jos opiskelija kieltäytyy lain 82 §:n 1 momentissa tarkoitetuista terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin</p>
<p>Opiskelijan epäillään olleen huumausaineen vaikutuksen alaisena oppimistilanteissa tai on vahva epäily siitä, että hänellä on huumeriippuvuus.</p>	<p>Opiskelija voidaan velvoittaa esittämään huumausainetestiä koskeva todistus. (laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antama todistus) Mikäli huumausaineen käyttö todetaan, opiskelijalle annetaan kirjallinen varoitus ja veloitetaan säännölliseen huumausainetestaukseen määrääjäksi.</p> <p>Laki 84§ Koulutuksen järjestäjä voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija on huumausaineiden vaikutuksen alaisena koulutukseen kuuluvissa käytännön tehtävissä oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä tai että opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Edellytyksenä on lisäksi, että testaaminen on välttämätöntä opiskelijan toimintakyvyn</p>	<p>Vastuupettaja, koulutuslavastaava tai koulutuspäällikkö. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori.</p>	<p>Ennen kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle yksilöidään kurinpitovaroituksen synnyttävä teko tai laiminlyönti. Hankitaan tarpeellinen selvitys ja kuullaan opiskelijaa. Kuulemistilaisuudessa paikalla ovat vastuupettaja ja/tai koulutuslavastaava, kuraattori sekä huoltaja. Rehtori tekee kirjallisen päätöksen. Kirjallinen varoitus toimitetaan opintotoimistoon ja tiedotetaan huoltajaa ja muita osapuolia.</p> <p>HUOM. SORA-lainsäädäntö joissakin tietyissä tutkinnoissa: huumausaineiden käyttö saattaa johtaa opiskeluoikeuden peruuttamiseen Jos opiskelija kieltäytyy lain 82 §:n 1 momentissa tarkoitetuista terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän</p>

	<p>selvittämiseksi ja opiskelija toimii sellaisissa tehtävissä, jotka edellyttävät erityistä tarkkuutta, luotettavuutta, itsenäistä harkintakykyä tai hyvää reagointikykyä ja jossa huumeiden vaikutuksen alaisena tai huumeista riippuvaisena toimiminen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vakavasti vaarantaa opiskelijan itsensä tai toisen henkeä tai terveyttä; 2) vakavasti vaarantaa liikenteen turvallisuutta; 3) vakavasti vaarantaa salassapitosäännöksiin suojattujen tietojen suojaa tai eheyttä; tai 4) merkittävästi lisää koulutuksen järjestäjän, 70 §:ssä tarkoitetun työnantajan tai 71 §:ssä tarkoitetun koulutussopimustyöpaikan tarjoajan hallussa olevien huumausainelain (373/2008) 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen aineiden laittoman kaupan ja leviämisen riskiä. 		<p>suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin</p>
<p>Opiskelija käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä, rikkoo järjestyssääntöjä, kieltäytyy huumausainetestistä tai on käyttänyt ko. testin perusteella huumausainetta muihin kuin lääkinällisiin tarkoituksiin.</p>	<p>Kirjallinen varoitus</p>	<p>Rehtori</p>	<p>Ennen kirjallisen varoituksen antamista opiskelijalle yksilöidään kurinpitörangaistuksen syynä oleva teko tai laiminlyönti. Hankitaan tarpeellinen selvitys ja kuullaan opiskelijaa. Kuulemistilaisuudessa paikalla ovat vastuuopettaja ja/tai koulutuslavastaava, kuraattori sekä huoltaja. Rehtori tekee kirjallisen päätöksen. Kirjallinen varoitus toimitetaan opintotoimistoon ja tiedotetaan huoltajaa ja muita osapuolia.</p> <p>HUOM. SORA-lainsäädäntö joissakin tietyissä tutkinnoissa: huumausaineen käyttö saattaa johtaa opiskeluoikeuden peruuttamiseen Jos opiskelija kieltäytyy lain 82 §:n 1 momentissa tarkoitetuista terveydentilan</p>

			toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista, häneltä voidaan pidättää oikeus opiskeluun siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin
Opiskelijan teko on vakava (käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti opiskeluympäristössä itseään tai muita kohtaan, rikkoo järjestyssääntöjä, kieltäytyy huumausainetestistä tai on käyttänyt ko. testin perusteella huumausainetta muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin) taikka opiskelija jatkaa moitittavaa käytöstään kirjallisen varoituksen saatuaan.	Määräaikainen erottaminen	Rehtori, mikäli määräaikaisen erottamisen kesto on korkeintaan kolme kuukautta. Mikäli määräaikainen erottaminen on kestoltaan yli kolme kuukautta, päätöksen tekee opiskelijoiden oikeusturvatoimikunta (ks. erillinen toimikunnan toimintaohje). Määräaikaisen erottamisen kesto on korkeintaan yksi vuosi.	Ennen määräaikaista erottamista, jonka kesto on korkeintaan kolme kuukautta, opiskelijalle yksilöidään kurinpitorangeistuksen syynä oleva teko tai laiminlyönti. Hankitaan tarpeellinen selvitys ja kuullaan opiskelijaa. Kuulemistilaisuudessa paikalla ovat vastuopettaja ja/tai koulutuslavastaava, kuraattori sekä huoltaja. Rehtori tekee kirjallisen päätöksen. Päätös toimitetaan opintotoimistoon ja tiedotetaan huoltajaa ja muita osapuolia. Mikäli määräaikaisen erottamisen kestoksi arvioidaan enemmän kuin kolme kuukautta, kutsutaan opiskelijan oikeusturvatoimikunta koolle. Oikeusturvatoimikunnan ohjeessa luvussa 5 kerrotaan prosessista tarkemmin.
Opiskelija rikkoo asuntolan järjestyssääntöjä, käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti asuntolan tiloissa	Suullinen huomautus, kirjallinen huomautus Mikäli huomauttaminen ei tehoa, annetaan kirjallinen varoitus (86 §). Jos teko tai laiminlyönti on vakava tai jos opiskelija jatkaa käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi.	Asuntolanhaja ja opiskelijapalveluiden päällikkö. Opiskelijapalveluiden päällikkö vastaa asuntolassa asumista koskevien asioiden kuulemistilaisuuksien järjestämisestä, samoin hän valmistelee opiskelijoiden kirjalliset varoitukset ja määräaikaiset erottamiset. Rehtori tekee viranhaltijapäätökset kirjallisista varoituksista ja määräaikaisista erottamisista. Mikäli erottamisen arvioidaan kestävän enemmän kuin kolme kuukautta, päätöksen tekee opiskelijoiden oikeusturvatoimikunta (ks. erillinen toimikunnan toimintaohje).	Huomautukset kirjataan wilmaan. Opiskelijaa kuultava. Alaikäisen opiskelijan huoltajaa on kuultava. Rehtori tekee kirjallisen päätöksen. Päätös toimitetaan opintotoimistoon ja annetaan tiedoksi alaikäisen opiskelijan huoltajalle (93 §), ilmoitetaan mahdollisesti lastensuojeluun ja/tai poliisille.

Opiskelija kieltäytyy terveydentilan toteamiseksi suoritettavista tarkastuksista ja tutkimuksista.	Opiskeluoikeuden pidättäminen siihen asti, kunnes hän suostuu tarvittaviin tarkastuksiin ja tutkimuksiin.	Opiskelijoiden oikeusturvatoimikunta (ks. erillinen toimikunnan toimintaohje).	Oikeusturvatoimikunnan päätösasiakirja tallennetaan ja tiedotetaan toimikunnan ohjeen mukaisesti.
Opiskelija kieltäytyy rikosrekisteriotteen esittämisestä.	Opiskeluoikeuden pidättäminen siihen asti, kunnes hän suostuu toimittamaan rikosrekisteriotteen nähtäväksi.		